

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-23
لجنة الانتخابات المركزية للكنيست 23
The Central Elections Committee for the 23rd Knesset

Justice Neal Hendel
Supreme Court of Israel
Chairman of the Central Elections Committee

قاضي نيل هندل
المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט ניל הנדל
בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 18/23

העותרת: התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

נגד

המשיבים: 1. יו"ר מפלגת עוצמה יהודית, איתמר בן גביר
2. מפלגת עוצמה יהודית

עתירה לצו מניעה לפי סעיף 17 ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959

בשם העותרת: עו"ד תומר נאור; עו"ד הידי נגב

בשם המשיבים: עו"ד חנמאל דורפמן

החלטה

1. העותרת הגישה עתירה נגד המשיבים בטענה שפרסמו ביום 9.2.2020, בעמודי הפייסבוק שלהם, מודעה (להלן: הפוסט) אשר עושה שימוש בדמויותיהם של מי שנרצחו בפיגוע איבה לצרכי תעמולת בחירות, מבלי לקבל מראש הסכמה בכתב מבין משפחתם (להלן: בן המשפחה). בכך הפרו המשיבים את הוראות סעיף 2ב(א) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: החוק).

עמוד 1 מתוך 3

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

בעקבות כך פנתה העותרת למשיב 1 ביום 10.2.2020, ובו ציינה כי הפוסט מפר את הוראות החוק וכי על המשיבים להסירו לאלתר, ככל שאין בידם הסכמה כאמור. משלא קיבלה העותרת תגובה לפנייתה, הגישה את העתירה המונחת לפנינו. המשיבים טענו בתגובתם כי ינסו לקבל הסכמה בכתב, אך משלא נתקבלה הודיעו כי יורידו את הפוסט.

2. לשון סעיף 2(א) לחוק ברורה היא: "לא ייעשה שימוש בתעמולת בחירות [...] בשמו או בדמותו של נפגע פגיעת איבה, בלא הסכמתו בכתב, ואם אינו בחיים – בלא הסכמת בן משפחתו בכתב ובלבד שבן משפחה אחר לא התנגד לכך בכתב". על תכלית הסעיף עמדתי אך לאחרונה בעניין תב"כ 15/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' גנץ, פסקה 2 (16.2.2020):

"תכלית הסעיף באשר למי שנפגע ונותר בחיים, היא שמירה על זכותו ליטול לידי את השליטה ולאפשר לו להחליט האם ייעשה שימוש בפגיעתו במסגרת תעמולת בחירות. באשר לאדם שנהרג, תכלית הסעיף היא למנוע ניכוס של השכול לטובת תעמולת בחירות. השכול איננו חפץ שנכון לעשות בו שימוש פונקציונלי. הוא פצע פתוח ברקמה הישראלית, ויש לנהוג בו בזהירות וברגישות בהתאם לדין. אין לאפשר שימוש תעמולתי בנפגע, אפילו אם כוונת המפרסם לא נועדה להרע עמו. לשון אחר: מגבלות הפרסום לצרכי תעמולת בחירות ביחס לאדם שנפצע בנסיבות המפורטות לעיל, נועדו לשם הגנה על כבודו ובחירתו; ואילו המגבלות ביחס לאדם שנהרג, יהא זה החייל יהא זה נפגע פעולת האיבה, מטרתן לשמור על זכרונו ולהכיר במעמד המשפחה השכולה ובזכותה לבחור כיצד ייזכר האדם אשר איבדה. לפיכך, החוק דורש כי הגורמים הרלוונטיים ייתנו את הסכמתם בכתב לשימוש בשםם או בדמותם של נפגעי כוחות הביטחון או פעולות איבה. דרישה זו מהותית ואין להתפשר לגביה".

ההסכמה לפרסום צריכה להינתן בכתב לפני הפרסום, ולא לאחריו. המשיבים פנו לבן המשפחה רק מספר ימים לאחר הפרסום, כשהפוסט כבר זכה לחשיפה. ראשית יוער כי בקשת הסכמה מבן משפחה שכולה, רק בדיעבד, עלולה ליצור עליו לחץ לא הוגן על להסכים לפרסום, על אף שאינו מעוניין בכך. שנית, כאמור, לשון החוק ברורה – השימוש בדמויותיהם של נפגעי פעולות איבה לצרכי תעמולה מותנה בקבלת הסכמה. במילים אחרות, קודם יש לקבל הסכמה, ואז לעשות שימוש כאמור. המשיבים לא קיבלו הסכמה כזו, והורידו את הפוסט רק ביום 17.2.2020 – למעלה משבוע לאחר שהועלה ברשתות החברתיות. בכך נפגעה, אף אם בלי כוונה לכך, זכותה של המשפחה השכולה לבחור מראש את השימוש שיעשה בדמותם של מי שאיבדה.

בנסיבות אלו בכללותן, יישאו המשיבים ב-1,250 ש"ח הוצאות לטובת העותרת.
העתירה נמחקה.

ניתנה היום, כ"ב בשבט התש"פ (17.2.2020).

ניל הנדל

שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-23